

Framställning om riksdagens medgivande att väcka åtal

Chefsåklagare Monica Mimer vid Åklagarkammaren i Jönköping har hemställt om riksdagens medgivande enligt 4 kap. 8 § första stycket regeringsformen att få väcka åtal mot riksdagsledamoten Carina Hägg (s) för brott mot upphovsrättslagen.

Den som beträffande ett litterärt eller konstnärligt verk vidtar åtgärder, som innebär intrång i den till verket enligt 1 och 2 kap. lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk knutna upphovsrätten, döms, om det sker uppsåtligen eller av grov oaktsamhet, till böter eller fängelse i högst två år.

Enligt chefsåklagare Monica Mimer har Carina Hägg spridit det s.k. Scien-
tologimaterialet genom att ge in det till stadsbiblioteket i Jönköping och därigenom gjort sig skyldig till brott mot upphovsrättslagen.

Bestämmelser i regeringsformen

Bestämmelserna om riksdagsarbetet finns i 4 kap. regeringsformen. Riksdagsledamöternas formella ställning i riksdagen regleras i 6–8 §§. Arbetet som riksdagsledamot utförs inte bara i samband med riksdagens verksamhet i denna formella mening utan också utanför riksdagen – den egna valkretsen, i partiorganisationen m.m. (se vidare bet. KU 1983/84:15).

Enligt 8 § första stycket får ingen väcka talan mot den som utövar eller har utövat uppdrag som riksdagsledamot på grund av ledamotens yttranden eller gärningar under utövandet av uppdraget, utan att riksdagen har medgivit det genom beslut om vilket fem sjättedelar av de röstande har förenat sig. Med utövande av uppdrag som riksdagsledamot avses enligt Grundlagberedningen ledamotens verksamhet i kammaren och i vissa riksdagsorgan där verksamheten har samband med det egentliga riksdagsarbetet. Bestämmelsen torde sålunda omfatta ledamotens handlande i utskotten, valberedningen, krigs- och löne delegationerna, talmanskonferensen och Utrikesnämnden (SOU 1972:15 s. 137). Utanför tillämpningsområdet anges däremot falla verksamheten i andra riksdagsorgan, såsom förvaltningsstyrelsen, Riksdagens reviso-

rer eller fullmäktige i Riksbanken (jämför i fråga om dessa organ de särskilda åtalsreglerna i 9 kap. 8 § riksdagsordningen).

Utskottets bedömning

Bestämmelsen om riksdagens medgivande enligt 4 kap. 8 § första stycket regeringsformen att väcka åtal mot den som utövar eller har utövat uppdrag som riksdagsledamot gäller yttranden eller gärningar som ledamoten gör sig skyldig till under utövandet av uppdraget. Bestämmelsen ger riksdagsledamöterna ett visst immunitetsskydd och därmed en särställning i förhållande till andra. Vad som i detta sammanhang skall avses med utövande av uppdraget som riksdagsledamot bör därför i enlighet med vad som uttalas i förarbetena till bestämmelsen tolkas restriktivt och begränsas till att gälla ledamöternas verksamhet i kammaren och i andra riksdagsorgan med direkt anknytning till arbetet i riksdagen. Chefsåklagare Monica Mimers framställning avser inte en gärning som har begåtts i den verksamheten. Något medgivande av riksdagen för att väcka ifrågavarande åtal behövs således inte. Riksdagen bör därför lämna framställningen utan vidare åtgärd.

Hemställan

Utskottet hemställer

att riksdagen lämnar chefsåklagare Monica Mimers framställning utan vidare åtgärd.

Stockholm den 4 april 2000

På konstitutionsutskottets vägnar

Per Unckel

I beslutet har deltagit: Per Unckel (m), Göran Magnusson (s), Barbro Hietala Nordlund (s), Kenneth Kvist (v), Ingvar Svensson (kd), Mats Berglind (s), Inger René (m), Kerstin Kristiansson Karlstedt (s), Tommy Waidelich (s), Nils Fredrik Aurelius (m), Per Lager (mp), Åsa Torstensson (c), Helena Bargholtz (fp), Kenth Högström (s) och Magda Ayoub (kd).